

Demokratiska republiken Kongo: fallet Floribert Chebeya Bahizire

Europaparlamentets resolution av den 17 juni 2010 om Demokratiska republiken Kongo: fallet Floribert Chebeya Bahizire

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Demokratiska republiken Kongo,
 - med beaktande av Cotonouavtalet, som undertecknades i juni 2000,
 - med beaktande av den gemensamma parlamentariska AVS–EU-församlingens resolution av den 22 november 2007 om situationen i Demokratiska republiken Kongo, särskilt de östra delarna, och dess konsekvenser för regionen,
 - med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 60/1 av den 24 oktober 2005 om resultaten från 2005 års världstoppmöte, särskilt punkterna 138–140 om skyldigheten att skydda befolkningar,
 - med beaktande av uttalandet av en talesperson för den vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Catherine Ashton, av den 3 juni 2010 om det brutala mordet på Floribert Chebeya Bahizire,
 - med beaktande av EU:s riktlinjer om skydd för människorättsförsvarare från 2004 och den lokala strategin för genomförande av riktlinjerna i Demokratiska republiken Kongo, som antogs av beskickningscheferna den 20 mars 2010,
 - med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 1856 (2008) om Monucs mandat,
 - med beaktande av artikel 122.5 i arbetsordningen, och av följande skäl:
- A. Floribert Chebeya Bahizire, verkställande direktör för människorättsorganisationen La Voix des Sans Voix (”en röst för dem som saknar röst”, VSV), hittades död i sin bil i Kinshasa onsdagen den 2 juni 2010 efter att han hade blivit inkallad av polisen.
- B. Enligt rapporter i medierna hade Floribert Chebeya Bahizire på eftermiddagen tisdagen den 1 juni 2010 mottagit ett telefonsamtal från den centrala polisstationen i vilket han beordrades att infinna sig till ett möte med den kongolesiske polischefen, generalinspektör John Numbi Banza Tambo. Efter ankomsten till polisstationen lyckades Floribert Chebeya Bahizire inte kontakta generalinspektören och meddelade sin familj i ett SMS-meddelande att han skulle återvända till staden.
- C. Floribert Chebeya Bahizire har sedan 1990-talet arbetat med att försvara demokrati och mänskliga rättigheter i Demokratiska republiken Kongo, bland annat i frågor som korruption inom militären, kopplingar mellan milisgrupper och utländska politiska krafter, upprätthållande av författningen, olagliga frihetsberövanden, godtyckliga kvarhållanden och förbättring av förhållandena i fängelserna. Allt detta har gjort honom aktad och beundrad av sina landsmän och världssamfundet.

- D. Floribert Chebeya Bahizires chaufför, Fidèle Bazana Edadi, saknas fortfarande.
- E. Floribert Chebeya Bahizires familj har inte getts full tillgång till hans kropp, och det finns motsägelsefulla uppgifter om vilket tillstånd kroppen befann sig i när den hittades.
- F. FN:s särskilde rapportör om utomrättsliga, summariska och godtyckliga avrättningar, Philip Alston, har sagt att omständigheterna kring mordet ”väcker starka misstankar om officiell inblandning”.
- G. Generalinspektör John Numbi Banza Tambo blev avstängd från sin tjänst på obestämd tid, och tre andra poliser greps i samband med mordet. Den biträdande polischefen, överste Daniel Mukalayi, uppges ha erkänt att han mördat Floribert Chebeya Bahizire på order av sin överordnade, generalinspektör John Numbi Banza Tambo.
- H. Floribert Chebeya Bahizire hade vid ett flertal tillfällen berättat för Amnesty International att han hade känt sig förföljd och att han var under säkerhetstjänstens bevakning.
- I. Vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik Catherine Ashton, FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter Navi Pillay, FN:s särskilde rapportör om utomrättsliga, summariska och godtyckliga avrättningar Philip Alston samt Alan Dos, befälhavare för FN:s fredsbevarande styrkor i Demokratiska republiken Kongo, har alla gjort uttalanden där de fördömer mordet på Floribert Chebeya Bahizire och krävt en oberoende utredning.
- J. Mordet är en del av en utveckling med ett växande antal trakasserier och hot mot människorättsförfarare, journalister, politiskt oppositionella, offer och vittnen i Demokratiska republiken Kongo. Många journalister och människorättsaktivister har dödats under misstänkta omständigheter i landet under de senaste fem åren.
- K. Många frivilligorganisationer har observerat ett ökat förtryck mot människorättsförfarare i Demokratiska republiken Kongo under det senaste året, med bland annat olagliga gripanden, åtal, telefonhot och upprepade inkallelser till underrättelsetjänstens kontor.
- L. Utredningarna av morden på människorättsförfararen Pascal Kabungulu Kibembi (2005) och på journalister, däribland Franck Ngycke Kangundu och hans hustru Hélène Mpaka (november 2005), Serge Maheshe (juni 2007) samt Didace Namujimbo (november 2008) har letts av de kongolesiska militära myndigheterna och kännetecknats av allvarliga oegentligheter.
- M. Med avseende på den arresteringsorder som Internationella brottmålsdomstolen (ICC) utfärdade i april 2008 mot Bosco Ntaganda för krigsförbrytelser, bland annat värvande av barnsoldater, bryter Demokratiska republiken Kongo i sin egenskap av part till Romstadgan mot sina rättsliga skyldigheter att samarbeta med ICC, vilket bland annat omfattar att gripa personer mot vilka en arresteringsorder utfärdats. Men i stället har Bosco Ntaganda befordrats till en topposition i den kongolesiska armén, något som förstärker intrycket av att det råder straffrihet för människorättskränkningar, vilket i sin tur bidrar till att sådana brott ökar i omfattning.
- N. I vissa delar av landet har det rått inbördeskrig i många år, vilket lett till massakrer,

massvåldtäkter och en utbredd användning av barnsoldater.

- O. Massakrerna, särskilt de som förövats av den paramilitära gruppen Herrens motståndarmé (LRA) med ursprung i Uganda, berör i dagsläget samtliga grannländer.
 - P. Medlemmar av icke-statliga organisationer drabbas också av dessa förföljelser mot civilbefolkningen, och det har lett till ett minskat manöverutrymme för det humanitära biståndet i landet.
 - Q. Demokratiska republiken Kongo ska snart fira den femtionde årsdagen av sin självständighet, och mänskliga rättigheter och demokrati är avgörande för landets utveckling.
1. Europaparlamentet fördömer kraftfullt mordet på Floribert Chebeya Bahizire och försvinnandet av hans chaufför Fidèle Bazana Edadi. Parlamentet uttrycker sitt förbehållslösa stöd för deras anhöriga och närstående.
 2. Europaparlamentet kräver att det inrättas en oberoende, trovärdig och noggrann undersökningskommission som är öppen för insyn, och att denna utreder mordet på Floribert Chebeya Bahizire och försvinnandet av Fidèle Bazana Edadi. Vidare kräver parlamentet säkerhetsåtgärder till skydd för bådas familjer.
 3. Europaparlamentet begär att de skyldiga pekas ut, ställs inför rätta och döms i enlighet med kongolesisk lag och internationella bestämmelser om skydd för mänskliga rättigheter.
 4. Europaparlamentet ser positivt på att myndigheterna svarade på en begäran från Floribert Chebeya Bahizires familj om en oberoende obduktion genom att bjuda in en nederländsk kriminalteknisk expertgrupp under ledning av dr Franklin Van de Groot för att dessa skulle bestämma dödsorsaken.
 5. Europaparlamentet är djupt bekymrat över den allmänna försämringen av situationen för människorättsförsvararna i Demokratiska republiken Kongo. Parlamentet uppmanar de kongolesiska myndigheterna att fullt ut följa deklarationen om människorättsförsvarare, som antogs av FN:s generalförsamling 1998, och att genomföra rekommendationerna i FN:s allmänna återkommande utvärdering från 2009, såsom åtgärder till skydd för människorättsförsvarare. Att de som ligger bakom de senaste årens mord på människorättsförsvarare och journalister straffas är ett viktigt inslag i demokratiseringen av landet.
 6. Europaparlamentet fördömer det fortgående förtrycket mot människorättskämpar, journalister, politiskt oppositionella, offer och vittnen i Demokratiska republiken Kongo. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ge dem skydd och logistiskt och tekniskt stöd, i enlighet med riktlinjerna om skydd för människorättsförsvarare.
 7. Europaparlamentet fördömer de grymheter som begåtts av LRA och andra väpnade grupper i Demokratiska republiken Kongo.
 8. Europaparlamentet betonar att korruptionen måste bekämpas och att de som gör sig skyldiga till människorättskränkningar inom den kongolesiska armén och polisen måste ställas inför rätta. Monuc spelar en avgörande roll för att detta sker genom gemensam

planering och gemensamt genomförande av operationer samt lämpliga system för ansvarsutkrävande i fall av missförhållanden. I synnerhet vädjar parlamentet till Demokratiska republiken Kongo att uppfylla sina internationella rättsliga förpliktelser genom att gripa Bosco Ntaganda och överlämna honom till ICC.

9. Europaparlamentet uppmanar alla parter att skärpa kampen mot straffriheten och att upprätthålla rättsstatsprincipen. Demokratiska republiken Kongos regering uppmanas att se till att de som gjort sig skyldiga till människorättskränkningar och brott mot internationell humanitär rätt ställs inför rätta och att fullt ut samarbeta med ICC.
10. Europaparlamentet understryker att EU och demokratiska republiken Kongo undertecknat Cotonouavtalet, som innehåller en uttrycklig hänvisning till samtliga parters ansvar när det gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Parlamentet efterlyser särskild uppmärksamhet kring dessa frågor när detta avtal ska utvärderas.
11. Europaparlamentet uppmanar Demokratiska republiken Kongos regering att med anledning av femtioårsdagen av landets självständighet kraftfullt engagera sig för en politisk kultur där mänskliga rättigheter upprätthålls och rättsstatsprincipen stärks.
12. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament, Afrikanska unionens institutioner, FN:s generalsekreterare, FN:s säkerhetsråd, FN:s råd för mänskliga rättigheter samt regeringarna och parlamenten i området kring de stora sjöarna.